

Anteckningar 220208

NÄRVARANDE

Marika Abrahamsson, Partille (tf ordförande)

Isak Bjärmark, Alingsås

Elin Köpman, Göteborg

Jan Tinnberg, Göteborg

Jonas Österberg, Göteborg

Ann Nilsson Mäki, Härryda

Andreas Mårtensson, Kungsbacka

Niklas Delander, Kungälv

Christian Jerhov, Lerum

Erik Svanström, Lilla Edet

Marie Horsholt Mikkelsen, Mölndal

Nina Silfverblad, Mölndal

Henning Setterberg, Stenungsund

Dan Christoffersson, Tjörn

Malin Fogelström, Öckerö

Anders Hemborg, GR (punkt 4)

Jenny Sjöstrand, GR (sekreterare)

EJ NÄRVARANDE

Maggan Melander, Ale

Erik Bjurström, Alingsås

Elixander Chamoun, Alingsås

Rickard Callenmyr, Göteborg

Anders Samuelsson, Göteborg

Magnus Fogelblad, Kungsbacka

Stefan Ekenberg, Mölndal

1.Nytt AU

Beslutas att Niklas Delander, Kungälv blir ny ledamot i arbetsutskottet och ersätter därmed Stefan Ekenberg, Mölndal.

2.SKR:s förskolläraryrket 2022

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har bjudit in landet kommuner att delta i enkät gällande förskolans organisation, processer och arbetssätt. Fråga ställs hur många av Göteborgsregionens kommuner som avser att delta i enkäten. Alingsås, Lerum och Öckerö svarar att de deltar, alla kommuner har dock inte bestämt sig. Intresseanmälan ska göras senast 15 februari 2022, hittills har runt 150 kommuner anmält sitt intresse att delta.

3. Erfarenhetsutbyte: gruppdiskussion kring nationella slutsatser av pandemins påverkan, Alla

Inför mötet hade ledamöterna tagit del av Skolverkets rapporter kring pandemins effekter (för grundskola och gymnasieskola). Syftet med erfarenhetsutbytet var att dra nytta av varandras ingångar för att tillsammans ta höjd för de utmaningar som behöver följas upp när pandemin avtar. Diskussionen fördes i grupper om tre till fyra ledamöter, vilken följdes av gemensam sammanfattning. Som stöd i diskussion användes följande utgångspunkter:

1. Med en pandemi som påverkat vardagen i snart två år, där 2022 inleddes med ökad smittspridning är frågan om hur kvalitetsarbetet påverkas alltså aktuell. Hur säkerställs att arbete med kvalitet och likvärdighet är relevant och pågående under en pandemi – särskilt med hänsyn till hur mycket den enskilda elevens skolgång påverkas? Vilka frågor prioriteras och vilka kan pausas? *Exempel: pausas förskoleklassens kartläggning på grund av personalfrånvaro och hur påverkar det i så fall elevernas vidare skolgång? Fokus för frågan är hur kvalitet säkerställs under pandemin, inte hur många elever/personal som faktiskt är på plats.*
2. Hur väl stämmer de nationella slutsatserna med den lokala kontexten? Känns de igen eller är det andra frågor som är viktigare i kommunerna? Diskussion utifrån slutsatserna från de två rapporterna. *Exempel: vet vi att den psykiska ohälsan ökar i vår kommun och beror det i så fall på pandemin eller förutsätter vi att det är så eftersom de nationella slutsatserna säger det? Vad används för egna mätvärden? Vilka kvalitativa undersökningar har vi som stödjer vår slutsats?*

Utdrag från diskussionen:

- En kommun konstaterade att skillnaden mellan flickor och pojkar gällande behörigheten till gymnasiets yrkesprogram ökat, samtidigt som pojkar upplevde att de hade bättre resultat.
- Konstaterades att den förtroendefulla relation mellan hem och skola som tidigare funnits har skadats av pandemin. När det gäller förskola konstaterades att det särskilt gällde de förskolor som haft inskolning utomhus.
- Konstateras att i flera kommuner har studieresultaten förbättrats både 2020 och 2021, samt att det för de elever som tar examen 2022 inte kan ses någon större skillnad. Lyftes att skolmiljarden använts för att vidta åtgärder för avgångselever.
- Lyftes att närvaron har ökat i många fall, medan den i andra fall har minskat, framförallt gällande förskola.
- Lyftes personalfrånvaro och problematiken med att eleverna möter många vikarier, vilket särskilt ses som ett problem för de yngre eleverna.

- Lupp-enkäten har använts för att lyfta frågan om psykisk ohälsa, där en kommun konstaterade att den psykiska ohälsan minskat 2019 och 2020 men att den 2021 var tillbaka på 2019 års nivå. Lyftes att den psykiska ohälsan är en fråga som behöver bevakas.
- Konstaterades att vid stor frånvaro av ordinarie personal och/eller barn på förskola blir fokus i första hand på omsorgsuppdraget, medan det arbetas mindre med läroplanens mål.
- Lyftes den ökade arbetsbelastningen som kan ses på många enheter.
- Lyftes att pandemin påverkat olika grupper på olika sätt, där de elever som kommer från mindre studievana sammanhang, är i behov av särskilt stöd och/eller har annat modersmål än svenska har påverkats mer.
- Lyftes problematiken att följa progression när elever inte är på plats, samt att gemensamma aktiviteter såsom studiedagar har blivit lidande under pandemin.
- Konstaterades att konsekvenser är något som behöver identifieras, men att det är ytterligare frågor som behöver belysas, såsom vilka lärdomar som är viktiga att ta med sig som kan användas när återgången till mer normal skolgång är aktuell. Lyftes att undervisning inte är det enda uppdrag som skolan har. Problematiserades kring vilka frågor det är som måste lyftas nu och vilka lärdomar som kan tas med ut ur pandemin. Exemplifierades med hur kommunerna arbetat med vikarier, vad som påverkat elevernas lärande positivt eller negativt, vad som döljer sig bakom resultatsiffrorna, om det är samma elevgrupp som har hög frånvaro eller om det är nya grupper, att analysera kunskapsglappet i relation till att betygen ändå i många fall har höjts.
- Lyftes att det på en aggregerad nivå kan se positivt ut med högre närvaro och fler som får examen, men att det för exempelvis elever på yrkesprogrammen ser annorlunda ut, där flera yrkesämnen tagit skada av undervisning på distans, samt att arbetsförlagt lärande (APL) inte har kunnat tillgodoses i lika stor utsträckning.
- Konstateras att det inte bara gäller yrkesprogram, utan även att elever på det naturvetenskapliga programmet med laborationsämnen på schemat påverkats.
- Konstateras att svårigheten med APL är något som kvarstår även efter pandemin.
- Lyftes att svårigheten att genomföra yrkesämnen och APL haft en avgörande påverkan på de elever som inte har klarat sin yrkesexamen.
- Konstateras att det finns grupper som har gynnats, så som högmotiverade flickor som har kunnat släppa på de sociala kraven och därmed lyckats bättre än de annars skulle gjort.
- Lyftes önskan om att kunna välja distansundervisning för enskilda grupper och/eller kurser där det kan vara relevant.
- Konstateras att lovsolor på gymnasienivån använts bättre än tidigare år, vilket också återspeglas på resultaten.

- Konstateras slutligen att arbetet med normer och värdegrund har varit svårt att genomföra, vilket redan nu har gett till att exempelvis kränkingsanmälningar har ökat.

Ordförande sammanfattar diskussionen med att slutsatserna och lärdomarna är viktiga att få fram i den lokala och kommunala kontexten så att politiken har möjlighet att kunna fatta adekvata beslut.

4.Regiongemensamma enkäter, Anders Hemborg, GR

Se även bifogad presentation.

Informerades om att UC inte beslutat om att förändra enkäternas tidsplan, utifrån rekommendation av Kvalitetsnätverkets AU, vilka i sin tur sammanställt kommunernas åsikter i frågan.

Efterfrågades när och om Kvalitetsnätverket önskar redovisning av enkäternas resultat. Konstaterades att maj-, respektive septembermötet är lämpliga tidpunkter där AU beslutar om omfattning.

Efterfrågades komplettering av arbetsgrupp kring frågerevidering gällande frågor till årskurs 2, där kommunerna ombads att eftersöka lämpliga personer. Önskemål om personer med verksamhetskunskap, exempelvis utvecklingsledare inom grundskola. Beslutas att be Åsa Nilsson från GR, med bred erfarenhet från enkätarbete, att delta i arbetsgruppen.

Redogjordes för diskussion med Göteborgsregionens dataskyddsombud (DSO) gällande behov av PuB-avtal med fristående huvudmän som deltar i den regiongemensamma enkäten. DSO var tydlig med att oavsett det resonemang som fördes kring frågan är det kommunens uppgift att ta ställning till syfte med behandling samt att upprätta behandlingsregister. Förutsättningar för diskussion var att kommunen är den som tar emot personuppgifterna, sammanställer dem och i sin tur skickar dem till leverantören. Kommunerna uppmanades att utreda i *vilket syfte* som de fristående huvudmännen erbjuds deltagande, är det för den fristående huvudmannens systematiska kvalitetsarbete, för att kommunen ska använda resultatet i sitt systematiska kvalitetsarbete/tillsyn/annat syfte, eller är det en kombination av de båda. Utifrån syfte kan nödvändighet av PuB-avtal utredas. Om resultatet används å den fristående huvudmannens räkning rekommenderas att ett PuB-avtal upprättas mellan kommun och fristående huvudman, samt att ett underbiträdesavtal upprättas mellan kommun och leverantör. För

personuppgiftshantering gällande kommunens egna verksamheter finns redan PuB-avtal tecknat mellan kommun och leverantör. Om resultatet å andra sidan används för kommunens syften, oavsett om det även är den fristående verksamheten tillhanda, behövs däremot inget PuB-avtal upprättas. Lyftes vikten av att informera de personer som berörs (vårdnadshavare) om att deras personuppgifter används i enkätsyfte. För ytterligare resonemang, se bilaga 1 till anteckningarna.

Nätverket önskar uppdatering kring arbetet med frågerevideringen på nästa möte. Beslutades att PuB-frågan är en stående punkt under enkäterna även framgent.

Lyftes slutligen frågan om spridning av resultatet från enkäterna. Då Göteborgsregionen gjort om sin hemsida och därmed tagit bort kommunrapporterna efterfrågades om kommunerna brukat hänvisa till regionens hemsida, vilket några kommuner gjorde. Uppmärksammades att kommunerna alltid haft spridningsuppdraget på lägre nivå än kommun, då Göteborgsregionen inte får tillgång till dessa rapporter.

5.Nästa möte

Nästa möte sker på plats på GR, Anders Perssonsgatan 8 om inget annat överenskommes.

Lyftes önskemål om erfarenhetsutbyte kring dialogarbete i uppföljning, skolutveckling och systematiskt kvalitetsarbete. Hur använder kommunerna sig av dialog/tillit i kvalitetsarbetet? I vilken mån används dialogarbete? Vilka forum finns för resultatanalyser? Hur utvecklas arbetet? Vad har förändrats sedan uppdraget om systematiskt kvalitetsarbete tillkom?

Antecknat av:
Jenny Sjöstrand
Göteborgsregionen

Bilaga 1. Sammanfattande mailkonversation efter diskussion med Göteborgsregionens DSO gällande personuppgiftshantering i de regiongemensamma enkäterna

Inledande kommentar från DSO:

Det är inte alltid lätt att utreda rollerna när det är många intressenter men försök att generellt utgå från de identifierade behandlingarna i kommunen som finns på plats idag för att matcha och se om denna process kan mappas in som en del i en befintlig behandling med samma ändamål. Alternativet är att lägga till processen som en separat behandling med ett eget ändamål. Här gäller det för kommunen att ta ställning till om man är nöjd med strukturen man har i sitt behandlingsregister (art 30 GDPR) och att man är nöjd med strukturen och nivån i de bedömningarna som är gjorda där eller om det finns behov av att se över strukturen i behandlingsregistret. Det är ju en större fråga och som träffar resultatet av helheten och hur väl förberedd kommunen är på ett strategiskt plan att kunna ta ansvar för sitt behandlingsregister. Har man för många behandlingar på en väldigt detaljerad nivå blir informationsskyldigheten bökigare att leva upp till, då man ska informera om de identifierade behandlingarna och ändamålen tämligen specifikt. I viss av kommunens verksamhet är ändamålen på förväg definierade i speciella författningar. Exempelvis socialtjänstens olika delar. Om vi tittar på ett exempel ur SoL-PuF §12 där ändamålen listas på följande vis så kan detta användas som en riktlinje för att hitta en lämplig nivå hur man kan precisera sina ändamål även om de inte är applicerbara just i detta fall.

Det är också av vikt att landa i vad man ämnar att använda resultatet till, främst för att reda ut ändamålet med behandlingen, vem som är personuppgiftsansvarig och om det förekommer en biträdessituation mellan kommunen och den fristående huvudmannen.

12 § En kommunal myndighet får behandla personuppgifter för

1. handläggning av ärenden om bistånd och annat stöd samt genomförande av beslut om bistånd, stödinsatser, vård och behandling samt annan social service som följer av bestämmelserna i socialtjänstlagen (2001:453) och 2 kap. 7 § lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter,

2. faderskapsutredningar, utredning om vårdnad av barn, adoptionsärenden samt annan verksamhet inom familjerätten som följer av bestämmelserna i föräldrabalken,

3. handläggning av ärenden och annan verksamhet som följer av bestämmelserna i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga och lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall,

4. handläggning av ärenden om insatser och för särskilda uppgifter som följer av bestämmelserna i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade,
5. handläggning av ärenden om tillstånd till parkering för rörelsehindrade,
6. handläggning av ärenden om bistånd som lämnas av socialnämnd enligt lagstiftning om mottagande av asylsökande m.fl.,
7. handläggning av ärenden om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar,
8. handläggning av ärenden och annan verksamhet inom socialtjänsten som utförs vid kommunal invandrarbyrå,
9. handläggning av ärenden som följer av bestämmelserna i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare och körkortsförordningen (1998:980), och
10. tillsyn, uppföljning, utvärdering, kvalitetssäkring och administration av verksamheten.

Vid handläggning av ärenden om tillstånd till parkering för rörelsehindrade och som följer av bestämmelserna i körkortsförordningen får en kommunal myndighet inte behandla andra sådana känsliga personuppgifter som avses i 7 § första stycket 2 lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten än uppgifter som rör hälsa.

Förordning (2018:457).

Sammanfattande noteringar från sekreterare nätverk, med komplement från DSO:

Nedanstående resonemang bygger på att personuppgifterna aldrig förmedlas direkt till Enkätfabriken från den fristående huvudmannen, utan att de passerar hemkommunen som i sin tur gör själva beställningen och genomför behandlingen och distribuerar informationen till enkätfabriken.

Kommunen behöver i ett första steg utreda utifrån vilket ändamål som personuppgifterna från fristående huvudman samlas in samt säkerställa att befintlig process/behandling finns upprättad i behandlingsregister som följer av kraven i art 30 GDPR:

1. Fristående huvudman bjuds in att delta för att själv använda resultatet; ändamålet för insamlandet är å den fristående huvudmannens vägnar:
 - a. Enkätfabriken är biträde till kommunens egna förskolor och ett avtal behöver skrivas i detta syfte (finns på plats).
 - b. Kommunen är biträde och listar Enkätfabriken som ett underbiträde i bilaga 2 om man använde SKRs mall i pubavtalet mellan de fristående

huvudmännen och kommunen som biträde. Underbiträdet har att rätta sig efter det avtalet om de har samma behov av uppgifter som kommunen har, vilket är troligt då kommunen i detta scenario är biträde och enbart behandlar uppgifterna på instruktion av de fristående huvudmännen som i sin tur agerar PuA.

- c. Inget mer avtal behövs ur dataskyddssynpunkt, utan ska regleras i avtalet punkt 2. Underbiträdet behöver i regel inte skriva separata avtal för relationen till biträdet ur dataskyddshänseende, utan allt regleras och avtalas i avtalet mellan PuA och PuB, även underbitrådets förutsättningar.

2. Fristående huvudman bjuds in för att kommunen ska kunna använda resultatet i det systematiska kvalitetsarbetet, i tillsynsuppdraget eller av annan av kommunen angiven anledning. Den fristående huvudmannen får också ta del av resultatet, men insamlandet är å kommunens vägnar.
 - a. Den fristående huvudmannen behandlar personuppgifter i sin verksamhet för egna ändamål och agerar således PuA för denna behandling. Kommunen har i sitt uppdrag en skyldighet att följa upp verksamheten och behöver uppgifterna i resultatet för egna identifierade ändamål, inklusive det resultat och den information som kommer från de fristående huvudmännen.

Kommunen (PuA) bjuder alltså in den fristående huvudmannen (PuA) att delta frivilligt i processen. Överlämningen av uppgifter sker från den fristående huvudmannen, men behandlingens ändamål förändras och kommunen tar över ägandeskapet över uppgifterna. Det betyder att kommunen måste bedöma, säkerställa och definiera ändamål samt rättslig grund et cetera, vilken motiverar kommunen att behandla uppgifterna på detta sätt. Kommunen behöver också, tillsammans med den fristående huvudmannen, reda ut hur informationen ska delges de registrerade (vårdnadshavarna) för kommunens ändamål. De fristående huvudmännen bör i sin tur uppdatera sin information (till vårdnadshavarna) att personuppgifterna kommer att delges till kommunen, samt beskriva ändamålet med detta.

- b. PuB-avtal behövs inte i detta fall, då det blir ett utlämnande av uppgifter och den fristående huvudmannen fortsätter att behandla uppgifterna för sina ändamål. När de väljer att dela uppgifterna till kommunen blir de

(den fristående huvudmannen) ansvarig fram till dess att utlämningen sker. När kommunen sedan tar emot uppgifterna behandlar de dem utifrån de identifierade ändamål, vilka är berättigade och ändamålsenliga med kommunens verksamhet och uppföljning. Den fristående huvudmannen och kommunen är två separata PuA som verkar oberoende av varandra. De har olika ändamål, men delar uppgifterna för att den fristående huvudmannen aktivt väljer att delta i enkäten och dela med sig av sina personuppgifter i kommunens insats.

Oavsett vilket ändamål som personuppgifterna samlas in för behöver det tydliggöras till vårdnadshavarna så att de är medvetna om i vilket syfte som deras mailadresser, samt barnens namn och personuppgifter skickas vidare. Hur denna information ska förmedlas bör och kan kommun och fristående huvudman prata ihop sig kring.

Att göra för varje kommun:

1. Utredda/fastställa i vilket syfte som personuppgifterna samlas in, det vill säga om det är å förskolans eller hemkommunens vägnar.
2. Säkerställa att bilaga 1 i PuB-avtalet (vilken reglerar ändamål och innehåll/omfattning et cetera kring behandlingen) är korrekt utifrån vilka uppgifter som samlas in och hur de används.
3. Justera/komplettera avtal vid behov.
4. Tillse att vårdnadshavare informeras kring vad deras mailadresser samt deras barns uppgifter kommer att användas till.